

Utlåtande 2008:197 RII (Dnr 303-2268/2008)

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen fastställs att gälla från den 1 januari 2009, *bilaga 2 och 3*.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämndens djurskyddstaxa upphör att gälla den 1 januari 2009.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämndens intäktskrav justeras i samband med kommunstyrelsens ärende Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2009.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 23 september 2008 att föreslå att kommunfullmäktige beslutar höja timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken från 875 kr till 900 kr. Detta är en ökning med 2,9 procent, och beror framför allt på personalrelaterade kostnader. Nämndens ökning av intäkterna avseende tillsyn enligt miljöbalken beräknas till 1,4 mnkr.

Timtaxan för livsmedelskontroll föreslås höjas från 875 kr till 1 050 kr. Till skillnad från taxan inom miljöbalkens område ingår inte restiden i den beräknade årliga kontrolltiden. Enligt nämnden beräknas restiden utgöra 20 procent av den utförda kontrolltiden. I det aktuella förslaget har taxan justerats för att motsvara förväntad självkostnad för avgiftsfinansierad kontroll. Restiden vid

besöken kommer inte att debiteras särskilt, utan finansieras genom den högre timtaxan. Nämndens intäktsökning för livsmedelskontroll beräknas till 3,2 mnkr.

Tillsynsansvaret enligt djurskyddslagen övergår till Länsstyrelsen från och med den 1 januari 2009. I och med detta föreslås att den befintliga djurskyddstaxan upphävs.

Totalt beräknas förslaget till nya taxor ge en ökad intäkt om cirka 4,6 mnkr år 2009 för nämnden. Efter taxehöjning bedömer nämnden att tillsynsverksamheten har en självkostnadstäckning om 72 procent 2009 jämfört med 68 procent 2008.

Några smärre rättelser har gjorts för att bland annat skapa en tydligare och enklare taxetext samt en effektivare handläggning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att beslut om taxejustering måste fattas före årsskiftet och gör den sammanfattande bedömningen att justeringarna är motiverade och att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, att fastställa förslaget till upphävande av djurskyddstaxan att gälla från den 1 januari 2009, samt att miljö- och hälsoskyddsnämndens budget justeras till följd av de ökade intäkterna i samband med kommunstyrelsens ärende Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2009.

Mina synpunkter

Miljöförvaltningen har under de senaste två åren konsekvent arbetat med verksamheternas taxor för att på ett bättre sätt få dem att dels motsvara förvaltningens faktiska tillsynskostnader och dels tydliggöra kopplingen mellan avgiften och faktisk genomförd tillsyn hos verksamhetsutövarna. Genom att taxan i högre grad motsvarar den faktiska kostnadsbilden ökar transparensen samtidigt som principen om att förorenaren ska betala tydligare kommer till uttryck.

Nu föreslagna taxejustering är att betrakta som en löpande anpassning till lagstiftning, kommunförbundets rekommendationer och befintliga principer för taxesättning.

Efter taxehöjningen bedöms tillsynsverksamheten ha självkostnadstäckning om cirka 69 procent för tillsynsverksamheten enligt miljöbalken och 76 procent för livsmedelskontrollen jämfört med 69 procent respektive 67 procent år 2008. Det är bra att skattefinansieringen av tillsynen minskar ytterligare. Restande 30 procent av tillsynsverksamheten enligt miljöbalken kommer dock att fortsätta vara skattefinansierad eftersom all tillsyn inte kan debiteras, t.ex.

klagomål, allmän rådgivning och service till medborgare och verksamhetsutövare.

De olika förändringarna i taxenivåerna framgår tydligt i ärendet från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Jag tänkte endast redogöra översiktligt för några viktiga justeringar.

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 875 kr/timme till 900 kr/timme. Detta beräknas ge en ökning av intäkterna med 2,9 procent eller 0,9 mnkr baserat på 2008 års prognostiserade intäkter.

Avseende de fasta årliga avgifter som tas ut i enlighet med tillsyn enligt miljöbalken visade den taxeöversyn som föregick taxan för 2008 att den tid som läggs ner på dessa objektstyper ofta var betydligt större än den tid som avgiften baserades på. Höjningar har därför skett för att avgifterna ska motsvara den nedlagda tiden för tillsyn.

I befintlig timtaxa för livsmedelskontrollen finns ingen kostnadstäckning för restiden. Detta beror på att livsmedelslagstiftningen inte tillåter att restiden utgör en avgiftsgrundande post och specificeras på fakturan. Däremot tillåter lagstiftningen att den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna inkluderar kostnaden för inspektörernas restid. I denna översyn av taxan har kostnaderna för restiden inräknats i timtaxan vilken ökar från nuvarande 875 kr/timme till 1 050 kr/timme. Av ökningen avser ca.150 kr/timme restid.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken från och med år 2009
 - 2:A. Anmälnings- och ansökningsavgifter enligt miljöbalken
 - 2:B. Fasta årliga avgifter enligt miljöbalken
 - 2:C. Undersökningsavgifter
 - 2:D. Timavgift med underlag för beräkning av avgift enligt miljöbalken
3. Föreslagna förändringar i taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken
4. Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll inom livsmedels- och foderlagstiftningen
5. Föreslagna förändringar i taxan för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll inom livsmedels- och foderlagstiftningen
6. Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedelsförordningen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Taxan för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn av verksamheter höjs nu återigen och ökar självfinansieringsgraden av tillsynen ytterligare. Att höja timavgiften då självkostnaden stiger är rimligt, likaså är det bra att följa upp hur mycket tid tillsynen för olika verksamhetstyper faktiskt tar och justera taxan efter detta.

Vi vill dock varna för synen att en fullständigt avgiftsfinansierad tillsyn i hela dess funktion skulle vara ett mål. Viktiga delar i strategiskt tillsynsarbete går inte att specificera till enskilda objekt och om intäkterna får styra helt så riskerar dessa delar försvinna. Ökad avgiftsfinansiering kräver också en mer flexibel organisation där handläggare kan byta mellan många olika uppgifter.

Även om kostnaderna varierar med lokal- och lönekostnader så är det viktigt från företagens perspektiv att taxorna inte räknas på helt olika sätt eller skiftar avsevärt mellan en kommun till en annan. Därför bör miljö- och hälsoskyddsnämnden vid kommande förändringar av taxorna ta fram underlag som visar hur taxorna i kringliggande kommuner i länet samt Göteborg stad och Malmö stad ser ut.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen fastställs att gälla från den 1 januari 2009, *bilaga 2 och 3*.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämndens djurskyddstaxa upphör att gälla den 1 januari 2009.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämndens intäktskrav justeras i samband med kommunstyrelsens ärende Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2009.

Stockholm den 19 november 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) och *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) och (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 23 september 2008 att föreslå att kommunfullmäktige beslutar höja timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken från 875 kr till 900 kr. Detta är en ökning med 2,9 procent, och beror framför allt på personalrelaterade kostnader. Nämndens ökning av intäkterna avseende tillsyn enligt miljöbalken beräknas till 1,4 mnkr.

Timtaxan för livsmedelskontroll föreslås höjas från 875 kr till 1 050 kr. Till skillnad från taxan inom miljöbalkens område ingår inte restiden i den beräknade årliga kontrolltiden. Enligt nämnden beräknas restiden utgöra 20 procent av den utförda kontrolltiden. I det aktuella förslaget har taxan justerats för att motsvara förväntad självkostnad för avgiftsfinansierad kontroll. Restiden vid besöken kommer inte att debiteras särskilt, utan finansieras genom den högre timtaxan. Nämndens intäktsökning för livsmedelskontroll beräknas till 3,2 mnkr.

Tillsynsansvaret enligt djurskyddslagen övergår till Länsstyrelsen från och med den 1 januari 2009. I och med detta föreslås att den befintliga djurskyddstaxan upphävs.

Totalt beräknas förslaget till nya taxor ge en ökad intäkt om cirka 4,6 mnkr år 2009 för nämnden. Efter taxehöjning bedömer nämnden att tillsynsverksamheten har en självkostnadstäckning om 72 procent 2009 jämfört med 68 procent 2008.

Några smärre rättelser har gjorts för att bland annat skapa en tydligare och enklare taxetext samt en effektivare handläggning.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämndens nuvarande taxa för verksamhet enligt miljöbalken började gälla den 1 februari 2001. Vissa anpassningar har gjorts därefter, senast 2007.

För nämndens verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen infördes den 1 januari 2007 en timtaxa för kontroll enligt de EG-förordningar som är grunden i den europeiska livsmedelslagstiftningen. Avgifternas storlek ska ge full kostnadstäckning och motsvara kommunens kostnader för kontrollen. I samband med den senaste översynen av taxorna justerades timtaxan till 875 kr för att bättre motsvara självkostnaden.

Riksdagen beslutade den 11 juni 2008 att tillsynsansvaret enligt djurskyddslagen överlämnas till Länsstyrelsen från och med den 1 januari 2009. Detta innebär att den djurskyddsrelaterade verksamheten övergår till Länsstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2008

1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige fastställer förslaget till taxor för Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, enligt bilagor till förvaltningens tjänsteutlåtande, att gälla från den 1 januari 2009.

2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige fastställer förslaget till upphävande av djurskyddstaxan att gälla från den 1 januari 2009.

3 Justera beslutet omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Åsa Romson (mp) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2008 har i huvudsak följande lydelse.

ALLMÄNT

De nu föreslagna förändringarna av taxorna har karaktären av en löpande anpassning till lagstiftning, kommunförbundets rekommendationer och befintliga principer för taxesättningen. Strävan efter effektivisering av de egna administrativa rutinerna har också varit en viktig drivkraft. Det görs kompletteringar med verksamhetstyper, anpassningar till taxorna utifrån självkostnadsprincipen, vissa rättelser av de befintliga taxorna samt förändringar som syftar till en effektivare handläggning. Förvaltningens inriktning när det gäller utvecklingen av taxorna är att i en ökad omfattning använda timdebitering istället för fasta avgifter samt att öka självkostnadstäckningen.

Full avgiftsfinansiering av tillsynen stöds i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45 del 1 sid. 516). Enligt dessa är utgångspunkten att avgifterna skall täcka en myndighets kostnader för verksamhet enligt miljöbalken, främst prövningen och tillsynen (självkostnadsprincipen). Regeringen vill understryka vikten av att myndigheternas verksamhet i möjligaste mån avgiftsfinansieras. Därtill finns ett stöd från Kommunförbundet för ökad självkostnadstäckning och i den internationella principen om att förorenaren betalar – den s.k. PPP (polluter pays principle). Följande domar från miljööverdomstolen stödjer också principen om självkostnadstäckning, t.ex. M9792-2004 (tillsynsavgift kunde uttas för handläggning av åtalsanmälan), M 8798-2000 (att ett företag var miljöcertifierat och inte heller utnyttjade hela den tillåtna produktionsvolymen ansågs inte utgöra skäl för nedsättning av avgiften), M 2426-2001 (att tillsynsmyndigheten inte utfört tillsynsarbete som motsvarade avgiften under ett aktuellt år utgjorde inte skäl att sänka avgiften på 55 tkr).

Livsmedelsverket föreslår i remiss (vårt dnr 2008-005970-209) att endast registrering ska krävas för ett stort antal livsmedelsanläggningar. Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien ska livsmedelsanläggning registreras om den inte ska godkännas enligt nationell lagstiftning eller enligt kraven i förordning (EG) 853/2004 om särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung. Sverige har i nationella bestämmelser, Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, krävt godkännande för betydligt fler livsmedelsanläggningar än vad som anges i gemenskapslagstiftningen. Med anledning av ovan nämnda remiss från livsmedelsverkets finns därför skäl att förvänta lagstiftnings-

förändringar avseende registrerings- respektive godkännandekraven.

En ändring av den nationella lagstiftningen enligt liggande förslag får till följd att godkännandeprövning kommer att minska i omfattning och att antalet registreringar ökar. Ekonomiskt påverkas intäkter för godkännande negativt medan avgifter för registrering kommer att öka. Det är väsentligt att de senare avgifterna täcker den faktiska tidsåtgången för registrering. Det är också väsentligt att ändringar införs i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel så att avgift kan tas ut för nödvändiga kontroller som görs under samma år som registrering skett.

Miljöförvaltningen har i kontakt med Jordbruksdepartementet påtalat vikten av att ändringar i svenska förordningar görs i så god tid att kommunerna hinner fatta beslut om taxeändringar före årsskiftet.

Av nyss nämnda skäl kan det bli nödvändigt att göra justeringar av eller kompletteringar till texter i nämndens taxa för livsmedelskontroll i ett senare skede.

Riksdagen har den 11 juni 2008 beslutat att tillsynsansvaret enligt djurskyddslagstiftningen flyttas från kommunerna till staten. Detta innebär för kommunernas del att allt tillsynsansvar och alla beslutsbefogenheter enligt djurskyddslagstiftningen från och med den 1 januari 2009 går över till länsstyrelserna. Med hänsyn till detta föreslås djurskyddstaxan upphävas från och med den 1 januari 2009, då miljö- och hälsoskyddsnämnden då inte äger rätt att fatta beslut enligt djurskyddslagstiftningen.

Trots att djurskyddstillsynen flyttas till länsstyrelsen kommer viss hantering av djurfrågor att ske av nämnden. I de fall ett hälsoskyddsproblem uppstår till följd av djurhållning, faller tillsynsansvaret även fortsättningsvis på nämnden. Nämnden agerar då med stöd av miljöbalken och kan följaktligen både fatta beslut om åtgärder och ta ut tillsynsavgift med stöd av miljöbalken respektive miljöbalkstaxan.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

De ökade intäkterna som beräknas till cirka 4,6 mnkr kommer att öka täckningen av förvaltningens kostnader för existerande tillsynsverksamhet. Tillsynen är idag till stor del skattefinansierad men effektiviseringskrav som ställs på förvaltningen gör att självkostnadstäckningen måste öka och tillsynen av miljöpåverkande verksamheter i större utsträckning täckas av taxor och avgifter. Efter taxehöjningen bedöms tillsynsverksamheten ha självkostnadstäckning om cirka 69 procent för tillsynsverksamheten enligt miljöbalken och 76 procent för livsmedelskontrollen jämfört med 69 procent respektive 67 procent år 2008. Att ca 30 procent av tillsynsverksamheten enligt miljöbalken kommer att vara skattefinansierad förklaras av att all tillsyn inte kan debiteras, t ex obefogade klagomål, allmän rådgivning och service till medborgare och verksamhetsutövare.

Taxa för tillsyn enligt Miljöbalken

RÄTTSLIG GRUND

Enligt 27 kap 1 § första stycket miljöbalken får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EG:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde. Det står kommunfullmäktige fritt att bestämma om taxan och avgifternas storlek, dock givetvis inom den ram som uppställs av regeringsformen och kommunallagen. Detta innebär att avgifterna måste stå i rimlig proportion till de kostnader som en verksam-

hetsutövare åsamkar tillsynsmyndigheten, även om en viss schablonisering av avgifterna av praktiska skäl är nödvändig (se bl.a. prop 1997/98:45 del 2, s 286 ff).

ÄNDRINGAR AV TAXANS LYDELSE

Förvaltningen föreslår ändringar i 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 14 §§. De ändringar som föreslås i 1, 5, 8, 9, 10 och 14 §§ är av redaktionell art och syftar endast till att skapa en tydligare och enklare taxetext. I övriga taxebestämmelser föreslås vissa materiella ändringar.

1 §

Överflödigt text tas bort eftersom nämndens tillsynsområden enligt miljöbalken regleras i balken.

5 §

I bestämmelsen införs ett förtydligande att den avser även anmälningsavgift.

Vidare byts ordet ”företag” ut mot ”verksamhet” eftersom det är en fördel att det används samma terminologi i taxebestämmelserna som i lagstiftningen.

6 §

Förutom några få redaktionella ändringar föreslår förvaltningen att det i första stycket införs en bestämmelse som anger att den fasta årliga tillsynsavgiften ska betalas av den som är verksamhetsutövare vid kalenderårets början om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat. En motsvarande bestämmelse finns redan i taxan för livsmedelskontroll. Med hänsyn till att alla verksamhetsutövare i kommunen ska behandlas lika oavsett vilket tillsynsområde deras verksamhet faller under, bör en likadan bestämmelse införas i miljöbalkstaxan.

I bestämmelsens andra stycke, som handlar om extraordinär tilläggsavgift, föreslås att ordet ”tilläggsavgift” ändras till ”tillsynsavgift” i syfte att få en mer enhetlig terminologi. Vidare föreslås en språklig omarbetning så att det blir tydligt att den extraordinära tillsynsavgiften tas ut om den faktiskt utförda tillsynen väsentligen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften. Det föreslås även ett tillägg som tydliggör att den extraordinära tillsynsavgiften debiteras den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande. Syftet med detta tillägg är att tydliggöra att det är den som misskött sig, och därmed orsakat den extra tillsynen, som ska stå för de extra kostnaderna det medfört.

7 §

Förutom en mindre redaktionell ändring införs ett förtydligande avseende restid så att det tydligt framgår att även restid ingår i tillsynstiden.

AVGIFTER FÖR ANMÄLAN OCH ANSÖKNINGAR OM TILLSTÅND

Förändringar vid föregående taxeöversyn

- Nedan redogörs för de nya avgifter som tillkom i taxeöversynen inför 2008 års taxa samt avgifter som innebar avsevärda förändringar. Taxan framgår av bilaga 1:A.

- Kategorierna för anmälan av verksamhet anpassades i taxan i enlighet med ändringarna i 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. En differentierad taxa infördes på mellan 4-8 timmar beroende av lokaltyp.

- Prövningsavgiften för värmepumpar enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd höjdes från en avgift motsva-

rande 2,5 timmar till 3 timmar för samtliga typer av anläggningar. En extraordinär tillsynsavgift infördes för ej kompletta ansökningar.

- En avgift för handläggning av miljöstraffavgifter motsvarande 3 timmar infördes. Avgiften utgår utöver fast avgift och timavgift för de verksamheter som gör överträdelser som är förenade med miljöstraffavgift.

Ny föreslagen avgift fr.o.m. 2009

För ansökan om tillstånd för värmepumpsanläggningar <20kW, har tidsåtgången utökats till 4 timmar jmf med 3 timmar 2008, för att bättre motsvara den faktiska tidsåtgången. Handläggning av värmepumpar med effekt >20 kW upp till 10 MW föreslås höjas till 9 timmar. Timdebitering för värmepumpar >100kW tas bort. Avgiften för icke-kompletta ansökningar föreslås att tas bort, då erfarenheten har visat att mycket tid går åt till bedömningsfrågor rörande själva tilläggsavgiften samt till frågor och överklaganden från sökande.

När det gäller avgift för handläggning av miljöstraffavgift föreslås en timdebitering för den faktiska handläggningen, istället för som 2008 en schablon à 3 timmar. Intäkterna för anmälningar och ansökningar om tillstånd ökar med 0,5 mnkr jämfört med prognosen för år 2008.

FASTA AVGIFTER

Föregående taxeöversyn

Den taxeöversyn som föregick taxan för 2008 visade att den tid som läggs ner på objektstyper med fasta avgifter i bilaga 1:B ofta var betydligt större än den tid som avgiften baserades på. Höjningar har därför skett för att avgifterna ska motsvara den nedlagda tiden för tillsyn.

En annan väsentlig förändring var att avgiftskoderna i bilaga 1:B anpassades till ändringar i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som trädde i kraft den 1 januari 2008.

Fast årlig avgift behölls för vissa icke anmälning- eller tillståndspliktiga verksamheter som utgör miljöfarliga verksamheter och alltså kräver regelbunden återkommande tillsyn. I bilaga 1:B betecknas dessa verksamheter med nivå U. Anmälning- och tillståndspliktiga verksamheter betecknas med nivå A-C.

Områden för tillsyn med fasta årliga avgifter där det i 2008 års taxa skedde mer väsentliga förändringar är:

- Den fasta årliga tillsynsavgift som inrättades 2005 för fastighetsägare med fler än 100 lägenheter togs bort och ersattes med en tillsynsavgift baserad på timavgift för utförd tillsyn. Detta medförde att avgifterna därmed står i direkt proportion till mängden nedlagd tillsynstid för de enskilda fastighetsägarna.
- Naturreservaten, avgiftskod S 9253-1 till -3, höjdes totalt från 280 timmar till 482 timmar fördelat på tre kategorier beroende av arealstorlek. Vid taxeöversynen konstaterades att en större andel än tidigare av tillsynsaktiviteterna var debiteringsbara.
- För spårtrafik och vägtrafik, avgiftskoderna S6020-1 till -2, S6010 och S6011, höjdes den fasta avgiften från 1 582 timmar till 2 968 timmar för att bättre

motsvara den tid som faktiskt läggs ner.

- Anläggning för avfallsförbränning (Högdalenverket), avgiftskod 90.200, fick en höjd avgift med baserad på 350 timmar istället för som tidigare 234 timmar för att avgiften bättre skulle motsvara den tid som faktiskt läggs ner

Under år 2008 har förvaltningen tagit emot fem domar och beslut från överinstanser gällande inklassningar för fasta årliga tillsynsavgifter. Nämnden har fått rätt i samtliga av dessa ärenden.

- Miljödostolen mål nr M 2015-07, 2008-06-27 (Fastighets AB Träskolevägen 22)
- Miljödostolen mål nr M2168-07, 2008-01-21 (Stockholms Kooperativa Bostadsförening)

- Länsstyrelsen bet. 505-08-26327, 2008-08-12 (Tandläkare Birgitta Laséen)

- Länsstyrelsen bet. 505-05-61579, 2008-04-09 (Brf Kapprocken)

- Länsstyrelsen bet. 505-08-19397, 2008-05-20 (Dyslexiskolan)

Ny föreslagen avgift fr.o.m. 2009

Nedan redovisas fasta årliga avgifter för objekt som innebär avsevärda förändringar i och med den nya taxan. Samtliga förändringar framgår i detalj även av bilaga 1:B.

Den fasta avgiften för tillsyn av bassängbad föreslås höjas från 5 till 6 timmar för att bättre motsvara nedlagd tid och behov på området.

Tillsynsavgiften för strandbad föreslås få en fast årlig avgift på 5 timmar för att motsvara den tid som läggs ner på tillsynsområdet.

Taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen antogs av kommunfullmäktige 9 juni 2008 och taxa för lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa 8 september 2008. De behöver inte ändras inför 2009.

För tillsyn av fastigheter som innehåller PCB i fogmassor används under 2008 3,5 timmar per fastighet (utöver hantering av anmälan av saneringsåtgärd). Denna tid skulle minska till 2,6 timmar per fastighet från 2009 enligt gällande taxa. En sådan minskning av tillsynstiden genomförs inte p.g.a. att vår bedömning nu är att det även i fortsättningen kommer att gå åt 3,5 timmar per fastighet.

De fasta intäkterna ökar med 0,6 mnkr jämfört med prognosen för år 2008.

AVGIFT FÖR UNDERSÖKNING

I den taxeöversyn som ligger till grund för den befintliga taxan höjdes undersökningsavgiften för strandbad, plaskdammar och övriga badanläggningar till en nivå som motsvarar två timmars handläggningstid. Dessutom innebar taxeförändringen att utöver denna avgift kan ytterligare avgift tas ut om ytterligare undersökningar måste göras. Härutöver infördes nya undersökningsavgifter för legionellaprovtagning inkl analyskostnader samt för bullerutredningar för kontroll av höga ljudnivåer samt ljudmätning för fasader och trepunktsmätning i bostad.

Den totala intäkten av undersökningsavgifter beräknas att höjas till 1,0 mnkr per år. Detta uppskattas ge en intäktshöjning med ca 0,1 mnkr jämfört med prognos år 2008.

TILLSYN BASERAD PÅ TIMAVGIFTER

Den totala intäkten av timavgifter beräknas till 9,1 mnkr för år 2009. Detta uppskattas ge en intäktshöjning med ca 0,3 mnkr jämfört med prognos år 2008. Se bilaga 1:D. För verksamheter som är nya inom tillsynsverksamheten debiteras inledningsvis timtaxa men kan senare bli aktuell för annan avgift beroende på verksamhetens art.

JUSTERING AV TIMTAXAN FÖR MILJÖBALKEN

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 875 kr/timme till 900 kr/timme. Detta beräknas ge en ökning av intäkterna med 2,9 procent eller 0,9 mnkr baserat på 2008 års prognostiserade intäkter. Se bilaga 1:D.

Taxa för tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen

Enligt nu gällande livsmedelslagstiftning ska alla livsmedelsanläggningar registreras om det inte krävs ett godkännande enligt EG-bestämmelser eller nationella bestämmelser. Sverige har genom nationella bestämmelser (livsmedelsverkets föreskrifter [LIVSFS 2005:20] om livsmedelshygien) infört godkännandekrav för betydligt fler typer av livsmedelsanläggningar än vad som anges i gemenskapslagstiftningen. Livsmedelsverket har med anledning av det utarbetat ett förslag till ändringar som innebär att det för ett större antal livsmedelsanläggningar ska krävas endast registrering istället för godkännande. Om detta förslag blir verklighet kommer godkännandeprövningen minska i omfattning och antalet registreringar öka, vilket får ekonomiska konsekvenser för nämnden. Detta innebär i sin tur att det i ett senare skede kan bli nödvändigt att göra justeringar av eller kompletteringar till texter i nämndens taxa för livsmedelskontroll.

RÄTTSLIG GRUND

Enligt 28 § tredje stycket livsmedelslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för kommuner att ta ut avgift för offentlig kontroll samt prövning och registrering enligt livsmedelslagstiftningen. I 6 och 14 §§ förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel anges att om kontrollmyndigheten är en kommun, ska avgiften fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

ÄNDRINGAR AV LIVSMEDELSTAXANS LYDELSE

Det föreslås ändringar i 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 15, 16 och 17 §§. I 1, 2, 3, 7, 16 och 17 §§ är ändringarna enbart av redaktionell art i syfte att skapa en tydligare och enklare taxetext. I övriga taxebestämmelser föreslås vissa materiella ändringar.

2 §

En ny punkt 3 införs för att förtydliga att avgift enligt taxan tas ut för årlig offentlig kontroll. Detta innebär ingen utökning av taxans tillämpningsområde då det redan tidigare av 10 och 11 §§ framgått att nämnden äger ta ut fast årlig kontrollavgift. Även avseende uttag av bemanningsavgift och övrig handläggning införs förtydliganden i paragrafen.

6 §

Ett fjärde stycke införs där det anges att om den faktiska tidsåtgången för en godkännandeprövning väsentligen överstiger den tid som motsvaras av godkännandeavgiften enligt bestämmelsens första stycke, får en extra avgift tas ut som motsvarar den ytterligare faktiska handläggningstid som nedlagts i ärendet.

Godkännandeavgiften enligt första stycket fastställs till ett belopp motsvarande den fasta årliga avgift livsmedelsanläggningen efter riskklassificering ska betala. Det som bestämmer storleken på godkännandeavgiften är därför inte den handläggningstid som nedläggs i ärendet utan den potentiella årliga kontrolltid som potentiellt krävs för en anläggning med viss verksamhet, av viss storlek och med viss risk. Denna lösning får till följd att en livsmedelsanläggning som tar lång tid i anspråk vid godkännandepröv-

ningen kan få betala en godkännandeavgift som tidsmässigt motsvarar endast en bråkdel av den handläggningstid som lagts ner vid godkännandeprövningen. Förvaltningens erfarenhet är att det ofta tar längre tid att pröva ett godkännande än den tid som motsvaras av godkännandeavgiften. Detta är en otillfredsställande lösning eftersom det innebär att nämnden inte får kostnadstäckning för hantering av sådana ärenden. Av 13 § förordningen SFS (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel framgår att en kommun är skyldig att ta ut en prövningsavgift som täcker kostnaderna för prövningen. Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att det görs ett tillägg i 6 § som medger nämnden att, i de fall godkännandeprövningen tar väsentligen längre tid i anspråk än den tid som motsvaras av avgiften enligt första stycket, ta ut en extra avgift motsvarande den ytterligare tid som nedlagts i ärendet.

9 §

Den fasta avgiften för registrering av en livsmedelsanläggning föreslås öka från en till två timmar. Ökningen motiveras av att den faktiska handläggningstiden som föranleds av en registrering väsentligen överskrider en timmes handläggningstid. Eftersom kommunen enligt 13 § förordningen SFS (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel är skyldig att ta ut en registreringsavgift som täcker kostnaderna för registreringen, föreslår förvaltningen följaktligen en höjning av denna avgift. Denna förändring är av stor vikt eftersom Livsmedelsverket i samband med översyn av regelverket föreslår att endast registrering ska krävas för ett stort antal livsmedelsanläggningar.

15 §

I bestämmelsens första stycke införs en hänvisning till 5 § i förtydligande syfte. Det föreslås vidare ett nytt tredje stycke av vilket framgår att när en livsmedelsanläggning under samma år som registrering skett kräver offentlig kontroll, ska avgift för denna kontroll betalas i enlighet med 15 § första stycket.

Registrering av en livsmedelsanläggning innefattar endast ett administrativt förfarande. I samband med registreringen genomförs således ingen kontroll eller prövning av livsmedelsföretagets och anläggningens förutsättningar att uppfylla kraven i lagstiftningen och således producera säkra livsmedel. Vid registreringen riskklassas livsmedelsanläggningen och tilldelas fast årlig kontrolltid. Den årliga kontrollen sker dock först året efter det år då registreringen skedde. Det finns dock ofta behov att kontrollera anläggningen redan under registreringsåret. Eftersom lagstiftningen anger att kontrollen helt ska finansieras med avgifter måste det följaktligen finnas en bestämmelse i taxan som ger att ta betalt för denna kontroll, som inte nödvändigtvis behöver vara av karaktären extra offentlig kontroll på grund av bristande efterlevnad. Förvaltningen föreslår därför ett tillägg i 15 § som ger rätt att ta betalt för den kontroll av en nyregistrerad anläggning som är nödvändig under registreringsåret.

Taxa för tillsyn enligt djurskyddslagstiftningen

UPPHÄVANDE AV DJURSKYDDSTAXAN

Riksdagen har i beslut den 11 juni 2008 slutligen bestämt att tillsynsansvaret enligt djurskyddslagstiftningen flyttas från kommunerna till staten. Detta innebär för kommunernas del att allt tillsynsansvar och alla beslutsbefogenheter enligt djurskyddslagstiftningen från och med den 1 januari 2009 går över till länsstyrelserna. Med hänsyn till detta föreslås djurskyddstaxan upphävas från och med den 1 januari 2009, då miljö- och hälsoskyddsnämnden då inte äger rätt att fatta beslut enligt djurskyddslagstift-

ningen.

Trots att djurskyddstillsynen flyttas till länsstyrelsen kommer viss hantering av djurfrågor att ske av nämnden. I de fall ett hälsoskyddsproblem uppstår till följd av djurhållning, faller tillsynsansvaret även fortsättningsvis på nämnden. Nämnden agerar då med stöd av miljöbalken och kan följaktligen både fatta beslut om åtgärder och ta ut tillsynsavgift med stöd av miljöbalken respektive miljöbalkstaxan.

JUSTERING AV TIMTAXAN FÖR LIVSMEDELSKONTROLLEN

I befintlig timtaxa fås inte kostnadstäckning för restiden. Detta beror på att livsmedelslagstiftningen inte tillåter att restiden utgör en avgiftsgrundande post och specificeras på fakturan. Däremot tillåter lagstiftningen att den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna inkluderar kostnaden för inspektörernas restid. Mätning och analys av tiden har visat att den kontrolltid som kan specificeras på faktura till enskilda verksamhetsutövare uppgår till 800 timmar för en inspektör. Medräknas restiden uppgår timantalet till 1 000 timmar. Med andra ord går det åt 1 000 timmar för att producera 800 timmar kontrolltid. I denna översyn av taxan har kostnaderna för restiden räknats med i timtaxan vilken ökar från nuvarande 875 kr/timme till 1 050 kr/timme. Av ökningen avser ca.150 kr/timme restid.

Till skillnad mot livsmedelslagstiftningen medger miljöbalken att restiden i samband med tillsyn faktureras verksamhetsutövaren. Detta medför att man kan sätta timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken lägre än taxan för livsmedelskontrollen och samtidigt få kostnadstäckning.

För år 2009 föreslås därför en timtaxa om 1 050 kr att jämföra med nuvarande 875 kr. Se bilaga 5.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunallagen får kommuner inte ta ut högre avgifter än vad som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller. Innebörden av självkostnadsprincipen är att avgifter inte får vara så höga att de tillför kommunen en vinst. Höjningen av timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken från 875 kr till 900 kr medför inte att avgifterna överstiger nämndens självkostnad.

För livsmedelskontroll anger EG-förordningen 882/2004 att högre avgifter än myndighetens kostnad för kontrollen inte får tas ut. Höjningen av timtaxan till 1 050 kr för att kompensera för restid innebär inte att avgifterna överstiger kostnaderna för kontrollen. Stadsledningskontoret anser emellertid att höjningen av timtaxan till 1 050 kr bör följas upp under 2009 för att se om taxan motsvarar den förväntade självkostnaden.

Stadsledningskontoret ser dock en fara med självkostnadsprincipen då den inte ger

utföraren något incitament till att hålla nere kostnaderna. Stadsledningskontoret vill särskilt påpeka att krav på effektivisering som ställs på nämnden inte löses med intäktsökningar. Den föreslagna taxejusteringen innebär en nettoökning av nämndens budget. Därför avses miljö- och hälsoskyddsnämndens budget att justeras till följd av de ökade intäkterna i samband med kommunstyrelsens ärende Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2009.

Stadsledningskontoret anser att taxehöjningarna inte kommer att medföra några större kostnadsökningar för företag som bedriver verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Taxan inom livsmedelskontroll höjs visserligen med 20 procent men då flertalet av företagen är klassade i erfarenhetsklass A, har de en låg kontrolltid.

Stadsledningskontoret konstaterar att beslut om taxejustering måste fattas före årsskiftet och gör den sammanfattande bedömningen att justeringarna är motiverade och att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt att fastställa förslaget till upphävande av djurskyddstaxan att gälla från den 1 januari 2009.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Åsa Romson (mp) med hänvisning till sitt yrkande enligt följande.

1. att bifalla förvaltningens förslag till taxor
2. att inför kommande taxeförändringar nämnden ges underlag kring taxorna i kringliggande länet samt Göteborg och Malmö
3. att därutöver anföra följande

”Taxan för Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn av verksamheter höjs nu återigen och ökar självfinansieringsgraden av tillsynen ytterligare. Att höja timavgiften då självkostnaden stiger är rimligt, likaså är det bra att följa upp hur mycket tid tillsynen för olika verksamhetstyper faktiskt tar och justera taxan efter detta. Men vi vill varna för synen att en fullständigt avgiftsfinansierad tillsyn i hela dess funktion skulle vara ett mål, viktiga delar i strategiskt tillsynsarbete går inte att specificera till enskilda objekt och låter man intäkterna styra helt så riskerar dessa delar försvinna. Ökad avgiftsfinansiering kräver också en mer flexibel organisation där handläggare kan byta mellan många olika uppgifter.

Även om kostnaderna varierar med lokal- och lönekostnader så är det viktigt från företagens perspektiv att taxorna inte räknas på helt olika sätt eller skiftar avsevärt mellan en kommun till en annan. Därför vore det önskvärt om nämnden vid kommande förändringar av taxorna får underlag kring hur taxorna i andra kommuner ser ut.”